

Εἰκοστὸν καὶ πέμπτον ἔριθμουντες χρόνον
τὴν κλεινὴν οἰκοῦμεν γῆν τῶν Παρθενῶνων.

Ἔτος χίλια κ' ἑννιά κ' ἑννακόσα,
νέα πλάσις' στὰ νέφη πετώσα.

Ὁκτώβριος, τετάρτη κ' εἰκοστή,
καὶ νέα ναυμαχία θαυμαστή.

Ποῦντος χίλια τέσσαρα κ' ἑννεήντ' ἀκόμη,
ὄλους μᾶς ἔξαφνιάσανε πυροβόλων βρόμοι.

Θρηνολογῶ μὲ πόνο ἀγῶν' ἀδελφοκτόνο.

Κρίμα κρίμα, ποῦ σέ φλόγες κ' ἀστραπαῖς οὐρανομήκεις
ἶδαμε παιδιὰ τῶν Στόλων,
μὰ καπνοὶ δὲν ἦσαν νίκης
οἱ καπνοὶ τῶν πυροβόλων.

Κρίμα κρίμα, ποῦ μεγάλον ἐπροσμένειεν ἀγῶνα,
καὶ τῆς δόξης τὰ νερά
τάνετάραιαν πυρὰ
καραβιῶν ἀδελφοκτόνα.

Κρίμα κρίμα, ποῦ τὸ γένος ἄκουσε μὲ στεναγμοὺς
ἀστραπόβροντα βαρεῖά.
κ' εἶδε μέσα σὲ χαράδραις καὶ σπηλιαῖς μὲ σπαραγμοὺς
ναυτικὴ παλληκαριά.

Κρίμα κρίμα, ποῦ μ' ἐλπίδες ἐσηκώθηκαν οἱ δοῦλοι
πῶς θά' δοῦνε σὰν καὶ πρῶτα
τοῦ Κανάρη τὰ μπουρλότα
καὶ τὴν λάμψι τοῦ Μιαούλη.

Κρίμα κρίμα, ποῦ κυττοῦσαν καθεμιά μας ἀστραπὴ
καὶ φωνάζανε: ἄντροπή.

Κρίμα κρίμα, ποῦ κοτίνων δὲν σκορπίσαμε κλωνάρια
σὲ παλληκαριῶν θανή,
κρίμα ποῦ κ' ἡ γαλανὴ
δὲν σαβάνωσε θριάμβου δοξασμένα παλληκάρια.

Κρίμα, ποῦ πυρὸς ἀγίου δὲν μᾶς ὀρόσιζε βροχή,
μὰ θαρρῶ πῶς κάτι λέει μὲς στοῦ γένους τὴν ψυχή:
Τὰ καράβια τὰ μικρά, ποῦ τὰ δείχνουνε μεγάλα
τῆς Ἑλληνικῆς ιδέας μεγαλόστομοι παιᾶνες,
ποῦ βαρβάρων δεσποτῶν διαλαλοῦνε τὴν φευγάλα
καὶ μὲ θρύλους τάρματόνουν κυματόπληκτοι Τιτᾶνες.

Τοῦτα τὰ μικρὰ καράβια θὰ τὰ δῆτε καμμιὰ μέρα
σὲ γλαυκὰ πελάγη πέρα,
καὶ θὰ σδύσουν ἢ φωταῖς τῶν ἀδοῦξα καὶ μαῦρα χρόνια,
καὶ μιὰ Νίκη θ' αὐλακώσῃ πολυστέναχτα νερά,
καὶ ναυμάχων ἀθανάτων θὰ φεγγοβολοῦν ἐγγόνια
σὲ Σφεδρόναις, Δόξαις, Νίκαις, Ὑδραῖς, Σπέτσαις καὶ Ψαρρά.

Νέες ναυμαχίας θρήνος
στά στενά της Σαλαμίνας.

Φ. — Ἀπροσδόκητος χαράι.
μέσ' στής τόσας εὐτυχίας
κάναμε καὶ ναυμαχίας
σὲ πανύμνητα νερά.

* Ἀκουσες καὶ σὺ τῆς μλόμπας, τὰ βροντοκυτήματα,
τοὺς παιᾶνας, τοὺς θριάμβους,
ποῦ μᾶς ἐϋπνησαν ἐκατόμβους,
κι' ὅλοι μᾶς καινούργιας δόξας βγάζουν ξεφωνήματα;

Εἶδες γύρω σου στρατούς,
καταυλίσαις στρατοπέδων
σὲ χαράδρας καὶ στενά;

* Ἀκουσες τοὺς κοπετούς
δυστυχῶν γυναικοπαίδων,
ὁποῦ πῆραν τὰ βουνά;

Εἶδες κίνησιν καὶ ζάλην
τῶν κλειγῶν ἱοστεφάνων;
ἐνωτίσθης ἤχους πάλιν
τῶν σαλπίγγων, τῶν τυμπάνων;

* Ἐκαμες καὶ τώρα νέας' στοὺς προγόνους προσφωνήσεις
σπάθην κοπετρὰν κραιῶν;
εἶδες καὶ στήν Ἐλευσίνα καὶ ὅτ' Ἀμέγαρος κινήσεις
καὶ παρέλασιν στρατῶν

Εἶδες Δόξας καὶ Θυέλλας,
κι' ἔως εἰς τὸν Ἰστρο πέρα
ἄκουσες μὴ στοναχή;

Εἶδες καὶ καπνοῦ νεφέλας
νὰ μαυρίζουν τὸν αἰθέρα
καὶ τοῦ γένους τὴν ψυχὴ;

* Ἀκουσες αὐτὴν τὴν πλάσιν μὲ τοὺς βρόντους νὰ βογγᾷ;
εἶδες' στὰ Περάματα
φούριας καὶ τρεχάματα,
κι' αὐτοκίνητα νὰ τρέχουν κάτω' στοῦ Σκαρμαγκᾶ;

Καὶ σὺ' στοῦ γένους τὸν βωμὸν δὲν εἶδες ἀναιήματα
πολεμικῆς μανίας,
καὶ τὸ γαλάζιο σύμβολο νὰ σαβανώη θύματα
μᾶς ἀδελφοκτονίας;

Δὲν εἶδες καὶ διαγγελεῖς νὰ πηλαλοῦν μὲ κύτους
'στοῦ Διομήδη τῶν Θυραῶν τοὺς ἀδαμιστοὺς ἵππους;
Δὲν εἶδες κι' ἔναν' αὐτοὺς μέσ' αὐτὴν τόση βία
νὰ πέρνη σβάρινα Περικλῆ, κι' αὐτὸν τὸν Καραβία,
ποῦ μέσ' αὐτὸ Βασιλεῖον ἐπῆγε τὸ κλεινὸν
τοῦ φίλου μας τοῦ Μενελίκ καὶ τῶν Ἀβυσσυνῶν;

Δόρατ' ἄκουσες κι' ἀσπίδες;
'στὸν Αἰγά' εὼ δὲν εἶδες
τὴν θεὰν Πυραφροσύνην
ἐνδοξὸν νὰ στήνῃ ῥόνον,
κι' ἀπ' ἐκεῖ τὴν Ρωμηοσύνην
νὰ γεραίρῃ τῶν συγχρόνων;

Π. —

Φασουλῇ μου, μὴ γελᾷς,
Φασουλῇ μου, μὴ μιᾶς.

Φασουλῇ μου, δὲν γελῶ,
Φασουλῇ μου, δὲν μιᾶς.

Φασουλῇ μου, κλαῖω μόνο
μὲ ψυχῆς μεγάλο πόνο.
Μία θλίψις καταθλίβει τὴν ψυχὴ μου, Φασουλῇ,
καὶ θαρρῶ μαζί μου τώρα πῶς τὸ πᾶν μελαγχολεῖ.

Σ' ἐκεῖνα τὰ στενά
μεγάλῃ ναυμαχίᾳ,
κι' ἀντιλαλοῦν βουνὰ
καὶ βρέμονται στοιχεῖα.

Μὲ τόσο βογγητὸ
τὴν θάλασσα κυττῶ
τὴν μικροκυματοῦσα.

Τὸ μάτι μου βουρκώνει,
καὶ κλαῖω τὴν Σφενδόνη,
μὰ καὶ τὴν Ναυκρατοῦσα.

Κλαῖω Σπέτσας καὶ Ψορρά,
κλαῖω κι' ἔνσφαιρα πυρὰ.
Κι' ὅσο 'τίναζαν ὀβίδες
τόσο μούστριβαν ἢ βίδες.

Τὰ συντρίμματα συνάζω...
μὴ τῶν εἰκοσιεπτὰ
ἐξοδεύετε, φωνάζω,
καὶ κοστίζουνε λεπτά.

Μὰ μ' μπούμ... πανωλεθρία
τὸν κόσμον ἀπελπίζει,
καὶ σάλπιγξ Ταρταρεία
καταστροφὴν σαλπίζει.

Πότε μὲ πιάνει ρίγος,
πότε πολέμου σφρίγος,
πότε 'ἔξαψις τρελλῇ
ἐνθουσιᾷ κι' ἐμένα,
καὶ πότε, Φασουλῇ,
μὲ πᾶει τρία κι' ἕνα.

Κλαῖω κλαῖω καὶ στενάζω,
καρσάκη μας, φωνάζω,
ποῦ σᾶς βλέπουν βουρκωμένα
τόσα μάτια σκλαβωμένα,
τί σᾶς ἦταν γραμμένα,
καρσάκη μας πτωχά,
νὰ πιασθῆτε μοναχά,

καὶ νὰ γίνῃ μεταξύ σας νέας ναυμαχίας θρήνος
'στὰ στενά της Σαλαμίνας.

* Ἐλα, βρε Φασουλῇ μου, μ' ἔμε καὶ οὐ νὰ κλάψης
τόσους τοῦ Στόλου νέους,
ἀληθινὰ γενναίους,
ἀλλὰ πολὺ φουριόζους καὶ μὲ πολλὰς ἐξάψεις

Λυπήσου στασιώτας,
ποῦ μετανοημένοι
πλανῶντ' ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

Λυπήσου στρατιώτας,
ποῦ στέκουν κουρασμένοι
ἐν ἐπιφυλακῇ.

Θρήνει συντρίμματα,
Νοσοκομεῖα,
θρήνει καὶ θύματα,
μὰ καὶ Ταμεῖα.

Κλάψε ποτάμια,
τορπιλλοβόλα,
σχοινιά, κατράμια,
θρήνησον ὅλα.

Φ. — Πάψε, βλάκα, νὰ λυπάσαι γιὰ τὸ χάλι τῆς μητρός,
καὶ ταῦτά μου κάθε τόσο μὲ τῆς κλάψαις μὴ μοῦ τρῶς.
Πάψε πιά νὰ θρηνηθῇς,
καὶ νὰ τῶχης εὐτυχία,
ποῦ μὴ τέτοια ναυμαχία
ἀξιόθηκες νὰ δῇς.

Κι' ἐγὼ μέλω λινυρά:
τί χαρά μας, τί χαρά!..
'στοῦ θριάμβου τὰ νερά
πέφτουν ἔνσφαιρα πυρὰ.

Φεύγει κόσμος προτροπαδὴν μὲ τροπάρια θρηνώδη,
καὶ τὸ Πέραμα κλονίζον ἀστρατόβροντα φρικώδη,
κι' ἔνας ἄρης τρομερὸς ἡγεὶ πέρα πέρα, μὰ
'λίγαις ἦταν ἢ βρονταῖς, ἦλθαν κι' ἀπ' τὸ Πέραμα.

Μὴ μὲ κλαυθμοὺς λιμάρης,
κι' ἀπὸ βυθοὺς Ταρτάρων

ἀνέρχονται βαβάρων
τιάροι καὶ κιδάρεις.

Ὁ Ἑρξῆς ὁ καυμένος
κυττάζει τρομασμένος
τὸν θαλασσῶν τὸν Ἀδη.

Καὶ μέσα' στὴν ἀντάρα
τοῦ Ἑρξῆ τὴν τιάρα
τὴν βάζουν 'στὸ σημάδι.

Καὶ μαχηταὶ φρενήρεις
μὲ φλέγοντα πυρσὸν
διώκουν τὰς τρεῖς
ἐκεῖνας τῶν Περασῶν.

Τόλμεις, ἀγαπητέ,
τέτοιμ πῶς θὰ δῇς ποτέ;
Λοιπὸν κάθε λύπη βγάλε,
καὶ σκαρτῶν μαζί μου ψάλε
καὶ τοὺς τώρα καὶ τοὺς πάλαι.

Χαῖρε, χαῖρε, Σαλαμίς...
σ' ἐδοξάσαμε κι' ἐμεῖς.
Τῆς δεκάξῃ τοῦ μηνὸς
σημειώσατε καλά,
ποῦ τὸ μέγα γεγονός
μᾶς ἐσήκωσε ψηλά.

Ὁκτωβρίου δεκαέξη, μιὰ τρανή Παρασκευή,
μὲς' στὴν Σαλαμίνα πάλι
βγήκαν πρόγονοι μεγάλοι
κι' ἔκραξαν: εὐὸν εὐοί!

Βγήκε κι' ὁ Θεμιστοκλῆς
κι' ὁ παλῆς ὁ Περικλῆς,
κι' ἔκελάδῃσαν Αἰσχύλοι
μὲ βροντοφωνοῦντα χεῖλη:

Ἰτε, παῖδες τῶν Ἑλλήνων, πρὸς τὴν δόξαν τῶν ἀγώνων,
καὶ λυτρώσετε πατρίδα, θήκας ἱερὰς προγόνων.

Νέα γενεὰ προχώραει...
βάστα' στὸ ζεῖβι τὸ δόρυ,
τὴν ἀσπίδα' στὸ δεξί σου,
καὶ πολέμα μεταξύ σου.

Μάχου μάχου καὶ πολέμα,
καὶ τὸ κῆμα τὸ γλαυκὸν
νὰ τὸ πορφυρώνῃς μ' αἶμα
συγγενές, ἀδελφικόν.

Τέτοια' λέγανε τῶναῖς
προπατόρων μας φωναῖς.
Κι' ὁ θεὸς ὁ Ποσειδῶν
ἀπὸ κύματα πηδῶν
μὲ τὴν τρίαῖναν ἐκτύπα,
καὶ τὴν θάλασσαν ἐτρύπα.

Εἶχε καὶ τι προειπῆ
εὐέλπιδος καὶ χαρωπῆ
ἢ Πυθία τῶν Δελφῶν,
πῶς ἀγῆρως θ' ἀπομείνῃ
σκοτωμὸς ἐν Σαλαμίνι
ὁμοφύλων ἀδελφῶν.

Ἡ δὲ Πατρίς ἀπὸ μακρὰν ἐφώναζε μονάχη:
ἄφες αὐτοῖς... οὐκ οἶδασι
ἐν Σαλαμῖνος ὕδασι
τί κάνουν οἱ ναυμάχοι.

Παρέστη δὲ καὶ τοῦ Διὸς ἐκεῖνο τὸ κορίτσι
στῆς ναυμαχίας τὸν γιαιλό,
κι' ὁ Τσάρως μὲ τὸν Ἰταλὸ
μᾶς ἔστειλαν χαιρετισμοὺς ἀπὸ τὸ Ρακονίτσι.

Μὰ κι' ἐγὼ παντοῦ τοῦ γένους
νίκην διεθρύλησα...
γιὰ νὰ δῇ τοὺς πληγωμένους
πῆγε κι' ἡ Βασίλισσα.

**Ἐξαφνα προβάλλει
μὲς' σκιὰ μεγάλη.**

Φ. —

Μὰ καὶ σὺ μὲ τὸρғанέτο
τόνισε θριάμβων ἄσμα...
κύτταξε, βρὲ Περικλέτο,
τοῦ Θεμιστοκλῆ τὸ φάσμα.

Βγαίνει μέσ' ἀπὸ τὸ μνήμα
καὶ μ' ἀργὸ προβαίνει βῆμα
καὶ μᾶς κάνει τὸν βαρὺ...
πλὴν μαζί του προχωρεῖ

κι' ὁ Κυναίγειρος ἐκεῖνος,
μαχητὴς τῆς Σαλαμῖνος.

Δόξα μας προγονική,
κι' ὅπως λὲν ἱστορικοὶ
μὲ τὰ δόντια πολέμου σ' εἰς παληαῖς τῆς ναυμαχίας...
γιὰ φαντάσου καὶ σὺ νάχες τέτοιαις ὀδοντοστοιχίαις.

Π. — Ὁ τοῦ παλῆος Θεμιστοκλῆ σκιά προσκυνημένη,
τὴν Σαλαμίνα μὴ θρηνηῖς
καὶ μὴ τὰ δάκτυλα κινῆς...
ἢ τῶν δακτύλων κινήσεις γνωρίζω τί σημαίνει.

Μὴν εἶσαι τόσο σκυθρωπός, μὰ γελαστός προχώραει...
σὰν ἥρως μεγαλόψυχος παραφορὰς συγχώρει.
Καμμία θλίψις καὶ καῦμός ἄς μὴ σὲ κατατρώχῃ
καὶ μιὰ φορὰ θὰ δοξασθοῦν τὰ ξύλινά σου τείχη.

**Κι' ὁ Φασουλῆς μὲ τὸνον
στοὺς ἰσχυροὺς τῶν προγόνων.**

Φ. — Νάλσχωρίζονται τὰ τείχη
τῆς παλῆας Ἱερικουῆς,
καὶ παλῶν Αἰσχύλων στίχοι
ἀφυπνίζουσιν τὰς ἡχοὺς
τῶν κοιλάδων, τῶν ὀρέων,
καὶ τῶν πόντων τῶν εὐρέων.

Ὅλοέν' ἄς εὐλογοῦν
τὰ μεγάλα δάκτυλά σας
ὅσους σᾶς ὑμνολογοῦν
σὲ ξηρὰς καὶ σὲ θαλάσσας.

Συγχωρεῖτε τὰς ἐξάψεις τῶν Ρωμῶν τὰς αἰφνιδίας,
γίνετε δική μας σκέπη,
καὶ μὴ λέτε πῶς μᾶς πρέπει
μοναχὰ ζουρλομανδύας.

Κανεῖς δὲν ἐλησμόνησε τὰ τρόπαια τὰ πάλαι,
πηγαίνετε στοὺς τάφους σας σὰν πρὶν ἐν ἡσυχίᾳ,
κι' ὁ κόσμος δὲν ἐχάλασε, Θεμιστοκλῆ μεγάλε,
ἂν ἐπὶ τέλους κἀνάμε κι' ἐμεῖς μιὰ ναυμαχία.

Ἐλθε καὶ σὺ, Κυναίγειρε, κι' ἐνθάρρυνε κι' ἐμένα,
ποῦ μάχομαι κατὰ σκιῶν καὶ κατ' ἀνεμομύλων,
καὶ δῶσε μας τὰ δόντια σου τὰ κοσμοξακουσμένα
γιὰ νὰ τὰ τρίψωμε κι' ἐμεῖς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων.

(Εἶπε, κι' ἐξηφανίσθησαν ἀμέσως τὰ φαντάσματα,
κι' ἀπέμειναν ἐμβρόντητα τὰ δαὸ ξυλένια πλάσματα.)

Φ. — Πάψε λοιπὸν τῆς κλάψης σου, βρὲ Περικλῆ κλαψάρη...
ἴδωσα γινῆκαν ἐλπιδες, μῦθος κι' ἂν γίνον ἄρρει.
Εἶναι τὰ μάλα πιθανὸν κι' ἄλλα νὰ δῇς πολλά,
ἴσως καὶ νέων θυελλῶν νὰ σὲ τρομάξῃ βρόμος,
ἀλλ' οὐ μὴν ἀπελπίζῃς καὶ γνώριζε καλά
πῶς ὁμαλὸς δὲν στρώνεται τῆς ἀρετῆς ὁ δρόμος.

Φῶς διακρίνω, Περικλῆ, μακρόθεν ἀνατέλλον,
καὶ μ' εὐελπίζει τὸ παρὸν καὶ πρὶν τὸ μέλλον.
Τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ καττοῦν
ἐλεύθεροι καὶ σκλάβοι,
καὶ δακρυσμένοι χαιρετοῦν
τὸ νέο μας καράβι.

Π. — Γιὰ τοῦτο σήμερον κι' ἐγὼ δὲν θὰ σοῦ δώσω ξύλο,
οὐ μὴν ἐπιφυλάσσομαι στὸ προσεχές μας φύλλο.